

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Լ.Գ.Բաղդասարյան /Ա.Ա.Հ/
Արձանագրություն № 14
«26» հունվար 2026 թ.

ՄՀ/բ-097 Մանկավարժական հոգեբանության ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝	011401.00.6	Մասնագիտական մանկավարժություն /դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/
Կրթական ծրագիր՝	011401.01.6	Կենսաբանություն /դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/
Որակավորման աստիճան՝		մանկավարժության բակալավր /բակալավր, մագիստրատուրա/
Ամբիոն՝		Մանկավարժության և հոգեբանության /ամբիոնի լրիվ անվանումը/
Ուսուցման ձևը՝		<u>Առկա</u> /առկա, հեռակա/
Կուրս/կիսամյակ		<u>երրորդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ</u> առկա
Դասախոս(ներ)՝		<u>Մարգարիտա Շահվերդյան Ստեփանի</u> /անուն, ազգանուն/ Էլ. <u>hwugt.aravott@yahoo.com</u>

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները .
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.1 Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.3 Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
 - 14.1 Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
 - 14.2 Հարցաշար
 - 14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Հաղորդակցման հոգեբանություն» դասընթացը կրթական ծրագրի մի կարևոր մասն է, որն օգնում է ուսանողներին պատրաստվել մասնագիտական գործունեությանը և կարիերային: Այն կարևորվում է մանկավարժության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» դասընթացի բլոկում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

1.1. Դասընթացի նպատակներն են.

- ✓ **Հաղորդակցման հմտությունների զարգացման օգնություն:** Խրախուսել ուսանողներին զարգացնել իրենց հաղորդակցման հմտությունները, որոնք կօգնեն նրանց արդյունավետ հաղորդակցվել տարբեր իրավիճակներում:
- ✓ **Սոցիալական ինտերակցիաների խորացում:** Ապահովել ուսանողների կարողությունը հասկանալու սոցիալական իրավիճակները և համապատասխան կերպով արձագանքելու նրանց:
- ✓ **Հոգեբանական գիտելիքների հարստացում:** Սովորեցնել հոգեբանական սկզբունքներ, որոնք վերաբերում են հաղորդակցման գործընթացին, և կիրառել դրանք որակի բարելավման նպատակով:
- ✓ **Կապերի ամրապնդում:** Աջակցել ուսանողների ընդլայնման գործում սոցիալական կապերի միջոցով, նպաստելով համագործակցության և հանդուրժողականության զարգացմանը:
- ✓ **Սահմանափակումների հաղթահարում:** Սովորացնել, ինչպես կարելի է հաղթահարել հաղորդակցման հետ կապված սահմանափակումները և խոչընդոտները:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են

- ✓ **Հաղորդակցման խնդիրների ճանաչում:** Ուսուցանել ուսանողներին, որ կարող են ճանաչել հաղորդակցման մեջ առաջացող խնդիրները, ինչպես նաև պահանջվում է ճիշտ արձագանքել նրանց:
- ✓ **Հաղորդակցման գործիքների կիրառություն:** Սովորեցնել տարբեր հաղորդակցման մեթոդներ, տեխնիկաներ և գործիքներ, որոնք կարող են օգտագործվել տարբեր իրավիճակներում:
- ✓ **Կոնֆլիկտների կառավարում:** Հաղորդակցման գործընթացում կոնֆլիկտների կառավարման և վեճերի լուծման տեխնիկաների ուսուցանում:
- ✓ **Ակտիվ լսելու կարողություն:** Ուսանողները ձեռք բերեն ակտիվ լսելու հմտություններ, որոնք կօգնեն նրանց հասկանալ մյուսների տեսակետները:
- ✓ **Հոգեբանական աջակցություն:** Խրախուսել ուսանողների հոգեբանական բարեկեցությունը նրանց հաղորդակցման գործընթացում, վերացնելով անհանգստության և տագնապության զգացումները:

Այս նպատակներն ու խնդիրները միավորում են հաղորդակցման հոգեբանության ուսուցումը և ուսանողների զարգացման կարևոր տարրեր, ապահովելով նրանց հաջողությունը ինչպես մասնագիտական, այնպես էլ անձնական կյանքում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները,

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները

«Հաղորդակցման հոգեբանություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող փիլիսոփայության, կիրառական տեղեկատվական համակարգերի, տրամաբանության գիտելիքների առկայությունը: «Հաղորդակցման հոգեբանություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը «Ընդհանուր հոգեբանություն», «Տարիքային հոգեբանություն», «Մանկավարժություն» դասընթացներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)² և /կամ կոմպետենցիաները

Դասընթացի յուրացման արդյունքում ուսանողները ձեռք կբերեն

✓ Հաղորդակցման հմտություններ:

Խոսքային և ոչ խոսքային հաղորդակցման հմտություններ

Ակտիվ լսելու կարողություն

Վստահ և հասկանալի հաղորդակցություն կարողություն

✓ Սոցիալական գրագիտություն:

Հայտնաբերել և հասկանալ սոցիալական ազդակներն ու հարաբերությունները:

Սոցիալական փորձառության կիրառություն տարբեր իրավիճակներում:

✓ Կոնֆլիկտների կառավարում:

Հասկանալ կոնֆլիկտների լուծման մեթոդները և տեխնիկաները:

Քննարկումների և բանակցությունների վարման հմտություններ:

✓ Մասնագիտական հաղորդակցման հմտություններ:

Թիմում և ղեկավարության հետ արդյունավետ հաղորդակցվելու կարողություն:

Հետազոտական աշխատանքների, դասընթացների համար ներկայացումների և պորտֆոլիոյի պատրաստում:

✓ Հոգեբանական գիտելիքներ:

Հասկացողություն հոգեբանական ընկալումների և հաղորդակցման պրոցեսի մասին:

Հոգեբանական սկզբունքների կիրառություն հաղորդակցման գործընթացում:

✓ Նախաձեռնություն և ղեկավարություն:

Հաղորդակցման միջոցով խմբերի մեջ առաջնորդության և ներկայացման կարողություններ

Մեփական գաղափարների պաշտպանություն և ընկալումների կառուցման մշակույթ:

✓ Էմպաթիա և զգացողությունների ճանաչում:

Մյուսների զգացումների և կարիքների ճանաչում:

Բարի կամքի և ուրիշների կարծիքի ընդունում:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Հաղորդակցման հոգեբանություն» դասընթացը կրթական ծրագրերում կարևոր դեր է

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

կատարում շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում, հատկապես աշխատաշուկայում պահանջվող որակների մասով:

Այս դասընթացի դերը կարող է ամփոփվել հետևյալ կերպ.

1. Հաղորդակցման հմտությունների զարգացում

- Վերոհիշյալ հմտությունների վրա շեշտադրումը. Ուսանողները զարգացնում են խոսակցական, գրավոր և հանրային խոսքի հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են հաստատություններում, խմբային նախագծերում և երեխաների հետ աշխատանքում:

2. Ստեղծագործական մտածողություն

- Խնդրահարույց իրադրությունների լուծում և ստեղծագործական մտածողություն. «Հաղորդակցման հոգեբանություն»-ը ուսանողներին սովորեցնում է մտածել ստեղծագործական ձևով, ինչը կարևոր է մրցակցային աշխատաշուկայի մեջ:

3. Սոցիալ-էմոցիոնալ ծրագրեր

- Էմպաթիա ու սոցիալական ինտելեկտ: Ուսանողները սովորում են հասկանալ ու կառավարել իրենց և ուրիշների զգացմունքները, ինչը բարձրացնում է թիմային աշխատանքի արդյունավետությունը:

4. Կոնֆլիկտների կառավարում

- “Մահմանափակ սոցիալական վիճակներ”: Ասոցացված թեմաների քննարկման և վերլուծության միջոցով ուսանողները սովորում են լուծել կոնֆլիկտային իրավիճակները և պաշտպանել իրենց դիրքորոշումները:

5. Աշխատանքային թիմերի կազմում

- Թիմային համագործակցության հմտություններ. Կարևոր է ուսանողների համար ծանոթանալ թիմային աշխատանքին, որտեղ հաղորդակցման հմտություններն անհրաժեշտ են գործնական աշխատանքում:

6. Պաշտոնական և մասնագիտական զարգացում

- Մասնագիտական հաղորդակցման զարգացում. Ուսանողները սովորում են, թե ինչպես ստեղծել բարենպաստ հաղորդակցման միջավայր, որը նպաստում է բանակցությունների և փոխհարաբերությունների զարգացմանը:

7. Հոգեբանական գիտելիքների կիրառություն

- Հոգեբանական գիտելիքների կիրառություն: Դասընթացը ներկայացնում է հոգեբանական մեթոդներ և տեսություններ, որոնք կարող են օգտագործվել մասնագիտական ոլորտում՝ հաղորդակցման և աշխատանքի գործընթացների բարելավման համար:

8. Շուկայի պահանջներին համապատասխանություն

- Մրցակիցների մասնագիտական հմտությունները: Եթե շրջանավարտներն ունեն հաղորդակցման հմտություններ, ապա նրանք կարող են ավելի հեշտությամբ ընկալել աշխատաշուկայի պահանջները և համապատասխանել դրանց:

Այսպիսով, «Հաղորդակցման հոգեբանություն» դասընթացը ձևավորում է արժանի գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են շրջանավարտներին հաջողությամբ ընդգծելու առողջ ու արդյունավետ աշխատանքային միջավայրում՝ համապատասխանելով աշխատաշուկայի պահանջներին: «Հաղորդակցման հոգեբանություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մանկավարժի մասնագիտական գործունեության ընթացքում, կրթական հաստատություններում, ՀԿ-ներում և հետազոտական աշխատանքներում:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	կրեդիտ 2 60 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	14	
Գործնական աշխատանք	14	
Մեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	32	
Ընդամենը	60	
Ստուգման ձևը (ստուգարք / ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ստուգարք	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման,

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել էլույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, մագիստրոսների ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդոլոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրվող, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

խնդրի ազատ վերլուծություն:

- **Կրթք սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կունկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են՝**⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

⁶Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		ուսու նական նյութի ընդհանու ր հոտմո հարմար ընթացի ան աշխատ ան ն	նյութի ընդհանու ր հոտմո հարմար ընթացի ան աշխատ ան ն	նյութի ընդհանու ր հոտմո հարմար ընթացի ան աշխատ ան ն	նյութի ընդհանու ր հոտմո հարմար ընթացի ան աշխատ ան ն	նյութի ընդհանու ր հոտմո հարմար ընթացի ան աշխատ ան ն
1.	Հաղորդակցման հոգեբանության առարկան, խնդիրները, մեթոդները, գործընթացները	4		2		
2.	Մեկական "Ես" -ի և ուրիշների ընկալումը հաղորդակցման գործընթացում	2		2		
3.	Միջանձնական հաղորդակցում	2		4		
4.	Խոսքային և ոչ խոսքային հաղորդակցում	2		2		
5.	Խմբային հաղորդակցում	2		2		
6.	Հրապարակային ելույթ	2		2		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		14		14		

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Նալչաջյան Ա.Ա.Ընդհանուր հոգեբանության հիմունքներ	1977
2.	Андреева, Г. М. "Психология социального взаимодействия."	

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

3.	Вердербер Р., Бердербер К. Психология общения 11-ое изд.	2003
4.	Волчков Э. Г. Психология общения. Академия наук РТ, КФУ 365 с.	2015
5.	Гавра, Д. П. Основы теории коммуникации : учебник для вузов / Д. П. Гавра. — 2-е изд., испр. и доп. — Москва : Издательство Юрайт,— 231 с. URL: https://urait.ru/bcode/560775	2025.
6.	Кузнецова М. А. Психология общения. М., РГПУ, 167 с.	2019
7.	Немов Р.С. Психология Книга 2, Владос, 608 стр., стр 512-623	1998
8.	Панфилова А. П. Психология общения. М., Академия, 368 с.	2013
9.	Рогов Е.И. Психология общения. - М.: ВЛАДОС,- 335с.	10. 2007

Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)

1.	Бороздина Г.В. Психология делового общения. М.: ИНФРА-М, - 224 с.	2006
2.	Ильин Е.П. Психология общения и межличностных отношений. – СПб.: Питер,– 576 с	2009.
3.	Суховершина Ю.В., Тихомирова Е.П., Скоромная Ю.Е. Тренинг коммуникативной компетенции. — Изд. 2-е. — М.: Академический Проект; Фонд «Мир», — 111 с.	2009.
4.	Hirokawa R.Y, Poole M.S. Communication and group decision making	1996

Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)

1.	Greene J. O. Burluson B. R. Handbook of Communication and Social Interaction Skills https://ismailsunny.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/07/handbook-of-communication-and-social-interaction-skills.pdf	
2.	Goleman, D. (1998). <i>Working with emotional intelligence</i> . New York: Bantam Books.	
3.	Small Group Research http://sgr.sagepub.com	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Հաղորդակցության հոգեբանության առարկան,	Հաղորդակցման նպատակը, սկզբունքները: Հաղորդակցման դերը կյանքում: Հաղորդակցման ֆունկցիաները: Հաղորդակցումը	4	ՊԳ 1-8 ԼԳ 1,3

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ. ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	խնդիրները, գործընթացները, հետազոտման մեթոդները	որպես գործունեություն և գործընթաց: Հաղորդակցման համատեքստ. Ֆիզիկական, սոցիալական, պատմական, հոգեբանական, մշակութային: Հաղորդակցման մոդելներ: Հաղորդակցման ոճեր: Հաղորդակցման կառուցվածքը: Հաղորդակցման հեռանկարները: Հաղորդակցման հիմնական ասպեկտները: Հաղորդակցման տեսությունները և կոմպլեքսները: Հաղորդակցման հետազոտման մեթոդները:		ԷԱ 1-3
2.	Մեփական "Ես" -ի և ուրիշների ընկալումը հաղորդակցման գործընթացում	Ըկալման գործընթացը: Մեփական "Ես" -ի ընկալումը, ինքնագնահատականը և հաղորդակցումը: Ուրիշների ընկալումը: Ֆիզիկական բնութագրեր և սոցիալական վարքագիծ: Կարծրատիպեր: Զգացմունքային վիճակներ: Սոցիալական ընկալման բարելավում:	2	ՊԳ 1-8 ԼԳ 1-4 ԷԱ 1-3
3.	Խոսքային և ոչ խոսքային հաղորդակցում	Խոսքային հաղորդակցում: Լեզուն և խոսքը: Ոչ խոսքային հաղորդակցման տեսակները: Ինքնաներկայացում: Շրջակա միջավայրի կազմակերպման դերը հաղորդակցման գործընթացում: Ինքնավերլուծություն: Հաղորդակցման կոմպլեքսները:	2	ՊԳ 1-8 ԼԳ 1,3 ԷԱ 1-3
4.	Միջանձնական հաղորդակցում	Զրույցի տեսակները և կառուցվածքը: Զրույցի վարման կանոնները: Արդյունավետ հաղորդակցում: Լսելու կարողություն: Ինքնաբացահայտում և հետադարձ կապ: Կառուցողական քննադատություն: Հաղորդակցումը և փոխհարաբերությունները: Առցանց հաղորդակցումը և փոխհարաբերությունները: Փոխհարաբերությունների տեսությունները: Հարցազրույց, միջանձնային հաղորդակցման հմտությունները:	2	ՊԳ 1-8 ԼԳ 1-4 ԷԱ 1-3
5.	Խմբային հաղորդակցում	Աշխատանքային խմբի արդյունավետության բնութագիրը: Խմբի զարգացման փուլերը: Հիմնախնդիրների լուծումը խմբում: Առաջնորդ, նրա դերը խմբում: Խմբի արդյունավետության գնահատում: Մանկավարժական հաղորդակցում:	2	ՊԳ 1-8 ԼԳ 1,3 ԷԱ 1-3
6.	Հրապարակային ելույթ	Թեմայի ընտրություն: Լսարանի գնահատում: Խոսքի նպատակի սահմանում: Հետազոտության կազմակերպում: Ներկայացվող	2	ՊԳ 1-8 ԼԳ 1-3

	նյութի նախապատրաստում: Խոսքային և վիզուալ նյութի հարմարեցում միմյանց: Նախապատրաստում ելույթին: Տեղեկատվական ելույթ, մեթոդները: Համոզիչ ելույթ:		ԷԱ 1-3
--	--	--	--------

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	Հաղորդակցումը որպես գործունեություն և գործընթաց:	Հաղորդակցման համատեքստ. Ֆիզիկական, սոցիալական, պատմական, հոգեբանական, մշակութային: Հաղորդակցման մոդելներ: Հաղորդակցման ոճեր:	2	Թղթապանակ	ՊԳ 1-9 ԼԳ 2 ԷԱ 1-3
2.		Հաղորդակցման տեսությունները և կոմպետենցիաները: Հաղորդակցման հետազոտման մեթոդները: Վարժանք: Քարտեզագրում և ներկայացում:	2	Ներկայացում, քարտեզագրում	ՊԳ 1-9 ԼԳ 2, 3 ԷԱ 1-3
3.	Սեփական "Ես"-ի և ուրիշների ընկալումը հաղորդակցման գործընթացում	Ընկալումը հաղորդակցման գործընթացում: Կարծրատիպեր: Զգացմունքային վիճակներ: Սոցիալական ընկալման բարելավում: Վարժանք:	2	Ներկայացում, քարտեզագրում	ՊԳ 1-9 ԼԳ 2,3 ԷԱ 1-3
4.	Խոսքային և ոչ խոսքային հաղորդակցում:	Ինքնաներկայացում: Ակտիվ լսում, հետադարձ կապ և կառուցողական քննադատություն: Շրջակա միջավայրի կազմակերպման դերը հաղորդակցման գործընթացում: Ինքնավերլուծություն: Հաղորդակցման կոմպետենցիաներ: Քարտեզագրում:	2	Ներկայացում, քարտեզագրում	ՊԳ 1-9 ԼԳ 2,3 ԷԱ 1-3
5.	Հաղորդակցման	Խմբային հաղորդակցում, առաջնորդություն և խնդիրներ լուծելը	2	Ներկայա	ՊԳ 1-8

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	խոչընդոտները	Վարժանք:		ցում, քարտեզ ագրում	ԼԳ 3 ԷԱ 1-3
6.	Մանկավարժական հաղորդակցում	Միջանձնային հաղորդակցման ոճեր և հարցազրույցի հմտություններ: Մանկավարժական հաղորդակցման տարրերը:	2	Ներկայացում	ՊԳ 1-9 ԼԳ 3 ԷԱ 1-3
7	Հրապարակային ելույթ	Հրապարակային ելույթի պատրաստում: Մշկել առցանց միջավայրում հաղորդակցման սցենար:	16	Ներկայացում, քարտեզ ագրում	ՊԳ 1-9 ԼԳ 3 ԷԱ 1-3

Ահա առաջարկ 7 գործնական պարապմունք՝ «Հաղորդակցման հոգեբանություն» դասընթացի համար. յուրաքանչյուր պարապմունք միացնում է նպատակներ, գործունեություններ, անհրաժեշտ նյութեր, տևողություն և գնահատման չափանիշներ.

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուզման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.					
2					

¹¹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³
1.	Հաղորդակցումը սոցիալական վարքի համատեքստում	Սոցիալական հաղորդակցում: Միջանձնային փոխազդեցության մակարդակները: Միջանձնային փոխազդեցության կազմակերպման եղանակները :	Ռեֆերատ	8 -րդ և 15 -րդ շաբաթ	Ռուբրիկներ	ՊԳ 1-9 ԼԳ 3 ԷԱ 1-3
2.	Ինքնաներկայացումը սոցիալական շփումների ժամանակ	Ինքնաներկայացում: Ինքնաներկայացման գործառույթները: Ինքնաներկայացման ռազմավարություններն ու տեխնիկաները:	Չետազոտություն	8 -րդ և 15 -րդ շաբաթ	Ռուբրիկներ	ՊԳ 1-9 ԼԳ 3 ԷԱ 1-3
3.	Մանկավարժական հաղորդակցման բնութագիրը և առանձնահատկությունները	Մանկավարժական հաղորդակցման առանձնահատկությունները, նրա տարբերությունը հաղորդակցման մյուս տեսակներից:	Թղթապանակ	8 -րդ և 15 -րդ շաբաթ	Ռուբրիկներ	ՊԳ 1-9 ԼԳ 3 ԷԱ 1-3
4.	Հրապարակային ելույթի նախապատրաստում և իրականացում:	Ելույթի նպատակը, թեմայի ընտրությունը, խմբի որոշումը, հարցերի ներկայացման միջոցների ընտրությունը, աուդիո-վիզուալ ներկայացումը: Քայլերի հիմնավորում:	Ելույթ	8 -րդ և 15 -րդ շաբաթ	Ռուբրիկներ	ՊԳ 1-9 ԼԳ 3 ԷԱ 1-3

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր. ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Հատուկ կահավորում
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	Մասնագիտական գրականություն դեպքերի նկարագրություններ
Սարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	Համակարգիչ, էկրան
Այլ	

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունաբար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում

¹⁵ «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁶

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

Ա) 1-ին ընթացիկ ստուգարք

Ընդգրկված թեմաները.

1. Հաղորդակցման նպատակը, սկզբունքները:
2. Հաղորդակցման դերը կյանքում:
3. Հաղորդակցման ֆունկցիաները:
4. Հաղորդակցումը որպես գործունեություն և գործընթաց:
5. Հաղորդակցման համատեքստ. Ֆիզիկական, սոցիալական, պատմական, հոգեբանական, մշակութային:
6. Հաղորդակցման մոդելներ: Հաղորդակցման ոճեր:
7. Հաղորդակցման կառուցվածքը: Հաղորդակցման հեռանկարները:
8. Հաղորդակցման հիմնական ասպեկտները:
9. Հաղորդակցման տեսությունները և կոմպետենցիաները:
10. Հաղորդակցման հետազոտման մեթոդները:
11. Ըկալման գործընթացը: Սեփական "ես"-ի ընկալումը, ինքնագնահատականը և հաղորդակցումը:
12. Ուրիշների ընկալումը:
13. Ֆիզիկական բնութագրեր և սոցիալական վարքագիծ:
14. Կարծրատիպեր: Զգացմունքային վիճակներ: Սոցիալական ընկալման բարելավում:
15. Խոսքային հաղորդակցում: Լեզուն և խոսքը:
16. Ոչ խոսքային հաղորդակցման տեսակները:
17. Ինքնաներկայացում:
18. Շրջակա միջավայրի կազմակերպման դերը հաղորդակցման գործընթացում: Ինքնավերլուծություն: Հաղորդակցման կոմպետենցիաներ:

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

(2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 19 շաբաթվա ընթացքում)

Ընդգրկվող թեմաները.

1. Զրույցի տեսակները և կառուցվածքը: Զրույցի վարման կանոնները:
2. Արդյունավետ հաղորդակցում:
3. Լսելու կարողություն:
4. Ինքնաբացահայտում և հետադարձ կապ:
5. Կառուցողական քննադատություն:
6. Հաղորդակցումը և փոխհարաբերությունները:
7. Առցանց հաղորդակցումը և փոխհարաբերությունները:
8. Փոխհարաբերությունների տեսությունները
9. Հարցազրույց, միջանձնային հաղորդակցման հմտությունները:
10. Աշխատանքային խմբի արդյունավետության բնութագիրը:

¹⁶ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

11. Խմբի զարգացման փուլերը:
12. Հիմնախնդիրների լուծումը խմբում:
13. Առաջնորդ, նրա դերը խմբում:
14. Խմբի արդյունավետության գնահատում:
15. Մանկավարժական հաղորդակցում:
16. Հրապարակային ելույթի թեմայի ի ընտրություն:
17. Լսարանի գնահատում: Խոսքի նպատակի սահմանում:
18. Հետազոտության կազմակերպում:
19. Ներկայացվող նյութի նախապատրաստում: Խոսքային և վիզուալ նյութի հարմարեցում միմյանց:
20. Նախապատրաստում ելույթին:
21. Տեղեկատվական ելույթ, մեթոդները:
22. Համոզիչ ելույթ:

1.1. Գնահատման չափանիշները¹⁷.

- Տեսական գիտելիքները 40 միավոր:
- Գործնական աշխատանքները 40:
- Սեմինար պարապմունքները 20 միավոր:
- Լաբորատոր աշխատանքները.....:
- Ինքնուրույն աշխատանքը 20միավոր:

¹⁷ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման